

แนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

Guidelines to Development Budgeting Administration of Schools under the
Office of Secondary Educational Service Areas, Kamphaeng Phet Province

ภัทรพร วชิระสุนทรกุล¹ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล²

Phattarapon Wachirasuntonkul and Poompipat Rukponmongkon

Received: January 31 2023

Revised: March 18, 2023

Accepted: April 13, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) หาแนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหาร หัวหน้างานการเงิน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบรายคู่ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารเงินอุดหนุน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจัดลำดับด้านที่มีค่ามากที่สุดไปน้อยสุดคือ ด้านเครื่องแบบนักเรียน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและด้านหนังสือแบบเรียน และปัญหาการบริหารเงินอุดหนุน พบว่า ด้านที่มีปัญหาในภาพรวม 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหนังสือแบบเรียนและด้าน

¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร; Office of Secondary Educational Service Areas, Kamphaeng Phet Province

² มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร; Kamphaeng Phet Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: Phattaraporn.024@gmail.com, Tel. 087-5682087

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารเงินอุดหนุน โดยตำแหน่งมีความคิดเห็นทุกด้านแตกต่างกัน ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษามีความคิดเห็นทุกด้านไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน สถานศึกษาควรวางแผนการใช้งบประมาณส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในระเบียบและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตามสรุปผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี

คำสำคัญ: แนวทางการบริหารงบประมาณ, การบริหารงบประมาณ, เงินอุดหนุนของสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the conditions and problems of the subsidy management of schools; 2) to compare the subsidy management of schools classified by position, work experience and size of schools; and 3) to find guidelines to develop the subsidy management of schools. The samples used in this study were administrators, heads of finance departments, teachers who performed financial duties. The tool was a questionnaire. The data analysis of the respondents was multiple choice. The statistics used were mean, frequency, percentage, standard deviation, paired t-test, one-way analysis of variance and content analysis. The results of the research were as follows: 1) subsidy management conditions, overall, was at the highest level. When ranking the aspects that were most valuable to the least were school uniforms, learning equipment aspect, teaching management aspect, student quality development activities aspect and textbooks aspect and subsidy management problems aspect. It was found that the problems in the first three overall problems were teaching management, textbooks and student quality development activities; 2) a comparison of subsidy management conditions by position had different opinions in every aspect but there were no differences in opinions on work experience and school size in all aspects; 3) guidelines for the development of subsidy management of schools should plan budget utilization, encourage staff to have knowledge in regulations, and appoint committees to monitor, follow up and summarize Yearly performance.

Keywords: Budget Management Guidelines, Budget Management, Subsidy of Schools

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงการศึกษาของไทยที่เคลื่อนอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกนั้น ทำให้เรตกอยู่ในหุบเหวของความล้มเหลวที่น่าวิตก โดยเฉพาะเรื่องการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการงบประมาณอย่างคุ้มค่าของระบบการศึกษาในปัจจุบัน จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในช่วง 5 ปี ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลนักเรียนยากจนด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนออกจากโรงเรียนกลางคัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 หมวด 2 มาตรา 10 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) จากบทบัญญัติข้างต้นสามารถลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษา และความเป็นธรรมในสังคม แก้ปัญหาความยากจน ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สามารถสรุปได้ว่ารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปให้สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชน

การปฏิรูปกระบวนการศึกษาและประกันคุณภาพการศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างที่เอกภาพเชิงนโยบาย โดยมีการกระจายอำนาจจากภาครัฐไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยงานบริหารงบประมาณนั้นมีความสำคัญเพราะเป็นงานที่ส่งเสริมกิจการงานต่าง ๆ ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้ลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้งมีกฎหมายแพ่งเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบถูกต้อง ทั้งนี้การบริหารงบประมาณในปัจจุบันสถานศึกษาต้องบริหารจัดการด้วยตนเองจึงต้องกำหนดขอบเขตการใช้จ่ายงบประมาณและรับผิดชอบต่อการใช้จ่ายงบประมาณ โดยมีแผนกลยุทธ์ แผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามรายงานผลเป็นเครื่องมือกำกับดูแลการดำเนินงาน เพื่อความโปร่งใสและสามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ (กระทรวงการคลัง, 2545)

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ดำเนินการสุ่มตรวจโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในปีงบประมาณ 2559-2563 มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ของโรงเรียนไม่ถูกต้องเป็นจำนวนมาก เช่น โรงเรียนไม่จัดทำทะเบียนคุมเงินอุดหนุนเรียนฟรี 15 ปี แยกตามรายงานเงินที่ได้รับ หรือโรงเรียนไม่ได้มีการบันทึกรับเงินในทะเบียนคุม หรือโรงเรียน คำนวณตัวเลขในทะเบียนคุมไม่ถูกต้อง ทำให้สำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินไม่สามารถตรวจสอบ ความถูกต้องของการบันทึก อันเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายเงินและการจัดทำทะเบียนคุมเงินอุดหนุนทั่วไป ตามระเบียบของทางราชการและ แนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด รวมทั้งให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ชี้แจงโรงเรียนในสังกัดให้ปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41, 2563)

ดังที่กล่าวมาแล้ว ในการบริหารจัดการของภาครัฐมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำและการเข้าถึงการศึกษา ดังนั้นจึงได้จัดสรรงบประมาณ เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณลงสู่สถานศึกษาให้เกิดความคล่องตัว ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับ จากการตรวจสอบของสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินและการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายงานงบประมาณ พบปัญหาในการบริหารจัดการเงินอุดหนุน โดยปัจจุบันผู้บริหาร ระดับสูง ระดับนโยบายเพียงผลักดันให้บรรลุตอบสนองต่อนโยบายที่ตั้งไว้ แต่ยังขาดการวิเคราะห์ ความเหมาะสมและกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่าย จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ ศึกษา ค้นคว้า เรื่องแนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไป เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชรจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาด สถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารเงินอุดหนุนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานการเงิน จำนวน 32 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 1,171 คน รวมทั้งสิ้น 1,235 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานการเงิน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 297 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 32 คน หัวหน้างานการเงิน จำนวน 32 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน จำนวน 233 คน

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงินของสถานศึกษา

สถานศึกษา	ประชากร				รวม	กลุ่มตัวอย่าง				รวม
	ขนาด ใหญ่ พิเศษ	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก		ขนาดใหญ่ พิเศษ	ขนาด ใหญ่	ขนาด กลาง	ขนาด เล็ก	
กำแพงเพชร	135	378	979	219	1,711	18	52	133	30	233

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานการเงิน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน เกี่ยวกับการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา ตามขอบข่ายคู่มือแนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ โดยใช้กลุ่มผู้บริหารและครู จำนวน 30 คน ณ โรงเรียนตากพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพื้นที่ตาก จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ = 0.999

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารเงินอุดหนุนมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีค่าระดับคะแนนดังนี้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response)

เก็บรวบรวมข้อมูล ได้ข้อมูลกลับมาคิดเป็นร้อยละ 84.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การทดสอบวิเคราะห์ทดสอบรายคู่ t- test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: ANOVA)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษาจำนวน 17 คน ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีประสบการณ์บริหารงานด้านงบประมาณอย่างน้อย 5 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ซึ่งได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 มาสังเคราะห์ เรียบเรียง เป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

สภาพการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชรจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษามีความแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงินคิดเป็นร้อยละ 72.20 หัวหน้างานการเงินคิดเป็นร้อยละ 16.30 และ

ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 11.50 ประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 75.80 และประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.20 และขนาดสถานศึกษา ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.00 ขนาดสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 28.60 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 23.40

1.1 สภาพการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Do) ($\bar{X}$ =4.68, S.D.=0.82) รองลงมาคือ การตรวจสอบ (Check) ($\bar{X}$ =4.67, S.D.=0.79) และการวางแผน (Plan) ($\bar{X}$ =4.62, S.D.=0.82) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X}$ =4.59, S.D.=0.89)

2) ด้านหนังสือแบบเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมากที่สุด ได้แก่ การวางแผน (Plan) และการตรวจสอบ (Check) ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=0.85) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติ (Do) ($\bar{X}$ =4.64, S.D.=0.85) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X}$ =4.59, S.D.=0.94)

3) ด้านอุปกรณ์การเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Do) ($\bar{X}$ =4.70, S.D.=0.79) รองลงมาคือ การวางแผน (Plan) ($\bar{X}$ =4.68, S.D.=0.79) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) และ การตรวจสอบ (Check) ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=0.82)

4) ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมากที่สุด ได้แก่ การวางแผน (Plan) ($\bar{X}$ =4.65, S.D.=0.85) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติ (Do) และการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X}$ =4.61, S.D.=0.89) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือการตรวจสอบ (Check) ($\bar{X}$ =4.58, S.D.=0.93)

5) ด้านรูปแบบนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมากที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบ (Check) ($\bar{X}$ =4.68, S.D.=0.81) รองลงมาคือ การวางแผน (Plan) และการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ($\bar{X}$ =4.67, S.D.=0.80) และด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือการลงมือปฏิบัติ (Do) ($\bar{X}$ =4.66, S.D.=0.83)

1.2 ปัญหาการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนโครงการใช้งบประมาณแต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ครอบคลุมทุก

ด้าน (ความถี่= 149) ปัญหาด้านขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในระดับปฏิบัติ (ความถี่ =118) และปัญหาด้านสถานศึกษาขาดการจัดทำข้อสรุปผลการตรวจสอบ (ความถี่=53)

2) ด้านหนังสือแบบเรียน พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการคัดเลือกหนังสือไม่สอดคล้องกับงบประมาณหนังสือแบบเรียนที่ได้รับจัดสรรและความต้องการของผู้เรียน (ความถี่= 97) และปัญหาด้านสถานศึกษาจัดทำบัญชีแยกประเภทค่าหนังสือแบบเรียนแต่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด (ความถี่=56)

3) ด้านอุปกรณ์การเรียน พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจต่อกฎระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี (ความถี่= 38) และปัญหาด้านการวางแผนคัดเลือกอุปกรณ์ไม่สอดคล้องกับงบประมาณค่าอุปกรณ์การเรียนและความต้องการของผู้เรียน (ความถี่=13)

4) ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจต่อกฎระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี (ความถี่= 79) ปัญหาด้านสถานศึกษามีการจัดทำแผนการตรวจสอบการใช้งบประมาณค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับแผนการใช้จ่าย (ความถี่ = 68)

5) ด้านเครื่องแบบนักเรียน พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจต่อกฎระเบียบและข้อบังคับในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงินและบัญชี (ความถี่= 86) ปัญหาด้านสถานศึกษามีการจัดทำแผนการตรวจสอบการใช้งบประมาณค่าเครื่องแบบนักเรียน แต่การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับแผนการใช้จ่ายดังกล่าว (ความถี่ = 44)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการพัฒนากิจการการเงินอุดหนุน โดยรวมตามรูปแบบของ PDCA จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

2.1 ประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็นกับการพัฒนากิจการการเงินอุดหนุน โดยภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

2.2 ตำแหน่งในการทำงานมีความคิดเห็นกับการพัฒนากิจการการเงินอุดหนุน โดยภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

2.3 ขนาดของสถานศึกษามีความคิดเห็นกับการพัฒนากิจการการเงินอุดหนุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน โดยรวมตามรูปแบบของ PDCA ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมก่อนปีงบประมาณจะเริ่มขึ้นโดยให้มีผู้เกี่ยวข้องด้านการบริหารงบประมาณและผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมทุกครั้ง เพื่อวางแผนและออกแบบโครงการกิจกรรม พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการดำเนินงานในการประชุมครั้งนั้นให้แล้วเสร็จเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสรุปไปใช้ในปีงบประมาณถัดไป และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเรื่องการเงินและบัญชี

3.2 ด้านหนังสือแบบเรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดการประชุมครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อคัดเลือกหนังสือที่ตอบสนองต่อการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับวัสดุภัณฑ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสือเรียน ให้สอดคล้องกับการสั่งซื้อในงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และสถานศึกษาควรดำเนินการให้เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานทางการเงินและพัสดุ

3.3 ด้านอุปกรณ์การเรียน พบว่า ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการจัดทำเอกสารทางการเงินและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสรุปผลการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาการบริหารงบประมาณในปีถัดไป

3.4 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินให้สอดคล้องกับปฏิทินสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตาม สรุปผลการใช้งบประมาณเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาการบริหารงบประมาณในปีถัดไป อีกทั้งควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุมีความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการงบประมาณ

3.5 ด้านเครื่องแบบนักเรียน พบว่า สถานศึกษาควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่การเงินและการบัญชีมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการปฏิบัติงานตามระเบียบข้อบังคับของกระทรวงการคลัง โดยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้กับสถานศึกษาที่มีความสามารถด้านการบริหารงบประมาณอย่างเด่นชัด เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โปร่งใส ตรวจสอบได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน มากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Do) รองลงมา คือ การตรวจสอบ (Check) และการวางแผน (Plan) และน้อยที่สุดคือการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ การบริหารสถานศึกษาหรือการดำเนินงานทุกฝ่ายจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณในการใช้จ่ายภายในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนทุกคนได้รับการจัดการเรียนการสอนที่ดีอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับการจัดสรรนั้นเป็นหน้าที่ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดสรรให้แก่โรงเรียน จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการงบประมาณอุดหนุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

1.2 ด้านหนังสือแบบเรียน มากที่สุด ได้แก่ การวางแผน (Plan) และการตรวจสอบ (Check) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติ (Do) และน้อยที่สุดคือการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้ผู้เรียนโดยใช้อ้างอิงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้นการวางแผนจัดสรรแบบเรียนจึงมีความสำคัญให้ตรงต่อหลักสูตรและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า เงินหนังสือแบบเรียน คือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้เป็นค่าหนังสือแบบเรียนรายวิชาพื้นฐานใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องวางแผนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ผู้เรียนได้หนังสือแบบเรียนหรือแบบฝึกหัดครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ด้านอุปกรณ์การเรียน มากที่สุด ได้แก่ การลงมือปฏิบัติ (Do) รองลงมาคือ การวางแผน (Plan) และน้อยที่สุดคือด้านการปรับปรุงและพัฒนา (Act) และการตรวจสอบ (Check) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนต้องมีการวางแผนสำรวจความต้องการ เพื่อให้ผู้เรียนมีอุปกรณ์ใช้สำหรับการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้เรียน ดังนั้นการลงมือปฏิบัติ (Do) จึงมีการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า ค่าอุปกรณ์การเรียน คือ งบประมาณที่จัดสรรเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษา

เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณจำเป็นต้องวางแผนการจ่ายเงินให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมแก่ตนเอง

1.4 ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มากที่สุด ได้แก่ การวางแผน (Plan) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติ (Do) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) และน้อยที่สุดคือการตรวจสอบ (Check) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งการบริหารสถานศึกษาต้องออกแบบการจัดการกิจกรรมผู้เรียนที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ดังนั้นการวางแผน (Plan) และการลงมือปฏิบัติ (Do) จึงมีการปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า งบประมาณที่จัดสรรให้เพื่อจัดเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมนอกจากการเรียนปกติในชั้นเรียน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมเด็กเก่งให้มีความเป็นเลิศ และแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่เรียนอ่อนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ซึ่งสถานศึกษาต้องออกแบบวางแผนกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการที่จะพัฒนาของผู้เรียน

1.5 ด้านรูปแบบนักเรียน มากที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบ (Check) รองลงมาคือ การวางแผน (Plan) การปรับปรุงและพัฒนา (Act) และน้อยที่สุดคือการลงมือปฏิบัติ (Do) ผลการวิจัยออกมาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาต้องจัดสรรงบประมาณให้กับผู้เรียนหรือผู้ปกครองให้จัดหาเครื่องแบบที่เหมาะสมกันตนเอง สามารถถว้จ่ายให้กับเครื่องแบบที่ผู้เรียนมีความจำเป็นซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่ตรวจสอบเครื่องแบบและใบเสร็จรับเงินที่ได้รับจากผู้ปกครองว่าถูกต้องหรือไม่ สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กล่าวว่า เมื่อสถานศึกษาได้รับจัดสรรงบประมาณต้องการวางแผนจ่ายเงินให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้เรียนตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด ทั้งนี้ ผู้ปกครองหรือผู้เรียนสามารถถว้จ่ายระหว่างเครื่องแบบนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนได้

1.6 ปัญหาการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนจากผู้อำนวยการ, หัวหน้างานการเงิน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน พบว่า ปัญหาความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ต่อระเบียบข้อบังคับในด้านการเงินมีความเข้าใจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน สถานศึกษามีการจัดทำแผนการตรวจสอบการใช้งบประมาณแต่การดำเนินงานไม่สอดคล้องกับแผนการใช้จ่ายดังกล่าว สถานศึกษามีการวางแผนโครงการใช้งบประมาณแต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถปฏิบัติได้ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งปัญหาที่พบเป็นจำนวนมากที่สุดคือความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานต่อกฎหมายการคลังและงบประมาณ ระเบียบข้อบังคับ และการวางแผนการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร สอดคล้องกับงานวิจัยของตุลยาภา ตูยาสัย

(2561) กล่าวว่าการบริหารงบประมาณแสดงให้เห็นถึงปัญหาบุคลากรด้านการเงินภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบและวิธีการบริหารงบประมาณที่ถูกต้องเหมาะสมและขาดการเชื่อมโยงของขั้นตอนในการบริหารงบประมาณภายในโรงเรียนและปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560) กล่าวว่า สภาพการพัฒนาครูเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ปัญหาที่พบไม่มีการจัดทำแผนการใช้งบประมาณ ปฏิทินปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติงานไม่ตรงสายงาน รวมทั้งต้องรับผิดชอบทั้งงานด้านการสอนและงานพิเศษ ไม่มีระบบฐานข้อมูลสำหรับการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน โดยรวมตามรูปแบบของ PDCA ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 ประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็นกับการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน โดยภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานบริหารงบประมาณในสถานศึกษา จำเป็นต้องร่วมกันทำงาน มีการพูดคุยปรึกษากันก่อนการตัดสินใจ ทำให้มีแนวทางในการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน มีนโยบายระเบียบแนวปฏิบัติตั้งไว้ และยังมีกรอบระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณที่จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญญาลักษณ์ สิงห์แก้ว (2560) กล่าวว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ได้ให้เหตุผลว่า อาจสืบเนื่องมาจากลักษณะของการบริหารงานงบประมาณเป็นไปตามที่หน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดระเบียบและข้อปฏิบัติไว้ วีระพงษ์ ก้านกิ่ง (2560) กล่าวว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ตำแหน่งในการทำงานมีความคิดเห็นกับการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุน โดยภาพรวมทุกด้านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายงบประมาณ เช่น ผู้บริหาร หัวหน้างานการเงิน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่งานการเงิน ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการปฏิบัติงานไม่ครบทุกส่วน สถานศึกษาขาดการประสานงาน พูดคุย ตลอดจนการร่วมมือกันเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริโชค

เจริญราช (2564) กล่าวว่า การศึกษาปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน และวนิดา หริกประโคน (2563) กล่าวว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการ บุคลากรของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้แทนชุมชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีสถานภาพตำแหน่ง และวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

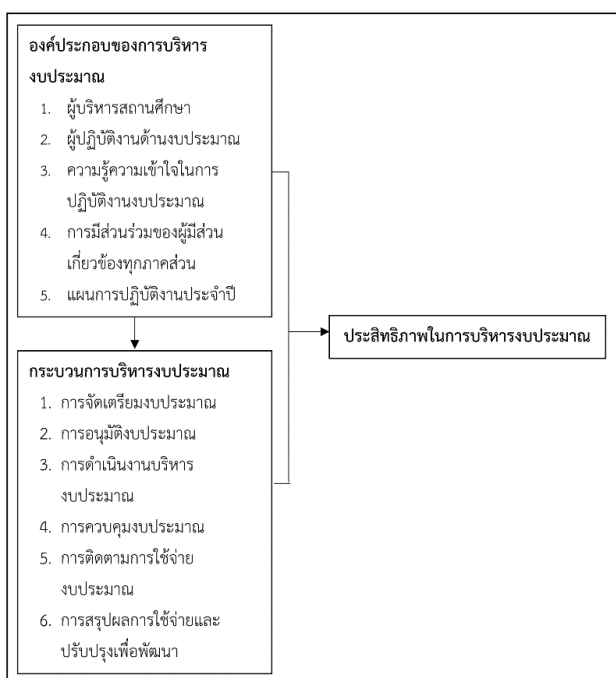
2.3 ขนาดของสถานศึกษามีความคิดเห็นกับการการบริหารเงินอุดหนุน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะงบประมาณจัดสรรตามจำนวนผู้เรียน หากสถานศึกษามีจำนวนนักเรียนน้อยก็ได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย ทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรสอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนที่โรงเรียนต้องพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ขนาดสถานศึกษาแต่ละขนาดจึงมีการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสกว เดือน ขาวสลับ (2565) กล่าวว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตาม สถานะภาพ ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์ (2563) กล่าวว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารเงินอุดหนุนของสถานศึกษา โดยรวมตามรูปแบบของ PDCA ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการระบียบ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสรุปผลการติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี และสถานศึกษาควรจัดการประชุม วางแผน ออกแบบ โครงการกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยสอดคล้องกับตุลยภาค ตูยาสัย (2561) กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษาในตำบลลี่ มีการนำเอารูปแบบการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาปรับใช้ในการบริหารงบประมาณภายในโรงเรียน โดยมีการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่ภายในโรงเรียน อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่ายังมีปัญหาในการปฏิบัติงานซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกทั้งยังขาดความชำนาญเนื่องจากไม่ได้ ปฏิบัติงานด้านการเงินภายในโรงเรียนโดยตรงบุคลากรไม่ได้รับการอบรมที่เพียงพอ โดยมี

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานด้านการฝึกและปฏิบัติควรมีการเชื่อมโยงขั้นตอนของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทั้ง 7 ด้านเข้าด้วยกัน ฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนตามระเบียบปฏิบัติราชการของการคลังที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับกฎหมาย บัญชียะ (2560) กล่าวว่า ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำเสนอของบประมาณในปีถัดไป ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เรียนหรือหน่วยงานอื่นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนเพื่อจัดทำแผนวิเคราะห์สภาพปัญหาและเสนอของบประมาณ เข้าร่วมวางแผนงบประมาณจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณอย่างละเอียด ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน พบว่า ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ร่วมมือกับคณะกรรมการตรวจสอบโครงการที่เบิกจ่ายงบประมาณอย่างละเอียด

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอแนะองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารที่ดีควรรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงาน รวมทั้งทบทวนภารกิจการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการควบคุมการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามความจำเป็นอย่างเหมาะสมโดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานปกติ
3. ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกเดือนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นอย่างทันถ่วงที

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณเพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบ ตรวจสอบ ติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดต่อไป
2. สถานศึกษาควรมีการวางแผนใช้จ่ายงบประมาณที่เกิดจากการร่วมมือของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิบัติตามระยะเวลาอย่างเคร่งครัด แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นประจำทุกปีเพื่อวางแผนพัฒนาในปีถัดไป
3. ผู้บริหารควรบริหารแบบมีส่วนร่วมให้บุคลากรร่วมกันออกแบบ วางแผน การใช้จ่ายงบประมาณ และรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา และอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนงาน ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย และเกิดความคุ้มค่าต่อส่วนราชการและผู้เรียนสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการคลัง. (2545). *ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ : กองกฎหมายและระเบียบสำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง.
- กาญจนา บุษยชัย. (2560). *แนวทางการบริหารงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- กาญจนารัตน์ ศรีณรงค์. (2563). การบริหารงานงบประมาณของกลุ่มโรงเรียนสะเดา-ไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ตุลยภาค ตูยาสัย. (2561). การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา แนวทางสำหรับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น.
- ธัญญลักษณ์ สิงห์แก้ว. (2560). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. เข้าถึงได้จาก http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-2-1_1510757400_is-bkk7-sec8-0022.pdf.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-23.
- วนิดา หริกประโคน. (2563). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วีระพงษ์ ก้านกิ่ง. (2560). สภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศิริโชค เจริญราช. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). คณะครุศาสตร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สกวเดือน ขาวสลับ. (2565). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 9(1), 483-492.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564. กำแพงเพชร กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (อัครา)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *แนวทางการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2564*. (อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. เข้าถึงได้จาก <https://infocenter.nationalhealth.or.th/Ebook/EconomicDevelopmentPlan60/book.html#p=4>

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing*. (5th ed). New York : Harper Collins Publishers Inc.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

